

Tractament de la *-b-* de *gàbia*

Gàbia, “caixa feta amb llistons, filferros, etc., per a tenir-hi tancats ocells, animals petits” (*DIEC*), documentat des del s. XIII, deriva del llat. vg. *GAVEA, modificació del cl. CAVĒA “gàbia feta de barrons de fusta o ferro que servia per a transportar els ocells o els animals feroços” (*DELL*), der. de CAVUS ‘buit, balmat’. Del mot cal explicar la consonant inicial, la consonant interior i l’absència de la vocal final. Ja en llatí hi havia una tendència a sonoritzar la C^{A,O,U} inicial de certs mots (per ex., gr. *kobios* > llat. *gobius*; cf. Rohlfs, 1966 b, I: § 151); és el cas de CAVĒA > *gàbia*, it. *gabbia* (com *gat* < CATTUS, ross. *gorb* i oc. *gòrb* < *corb* < CŌRVUS, topònim vulgar *Gonstanti* ‘Constantí’; deixem de tenir en compte la palatalització de g- en algunes poblacions mall. [73, 77, 81, 82], cf. Veny, 1998 a: 64). La v del grup -vj- va passar a -bj- i la semivocal pot provocar l’allargament de la consonant (cf. Rohlfs, 1966 b, I: § 274) en *gà[bb]ia* (com it. *gabbia*, *rabbia*, *abbia* ‘hagi’, veg. *PALDC*, VI, mapa 917) o, simplement, una oclusiva (*gà[b]ia*), a més de la fricativa (*gà[β]ia*). Del primer cas, tenim la var. *gà[p]ia*

89, amb ensordiment des de la geminació; de gà[b]ia, s'han generat els dim. *ga[b]ieta* 146, 173, 185, 189 i *gabió* 73, i *gabiot* 179, 181, 185, “més gran que la gà[b]ia” 185, o destinat al perdigot (179) o a la perdiu (181), que, en algun cas, podria tenir valor dim., fent paral·lelisme amb els dos anteriors, *gabieta* i *gabió*, car tenim exemples antics amb el suf. *-ot* dim. (*Joanot*); de l'articulació amb fricativa, es registren els der. *ga[β]ieta* 153, 160, 166, 169 i *ga[β]eta* 148, que pot ser deguda a una atracció de *gaveta*. Finalment, *gabi* presenta una caiguda de la *-a* final, fenomen força tardà (cf. mapa 955 i Veny, 1998 a: 63). Per a [χ]aula, veg. també mapa 955.

El territori comparteix la pronúncia fricativa de *gà[β]ia* amb l'oclusiva de *gà[b]ia*, mentre que la geminada queda marginada a poblacions del cat. nord-occ. La forma escapçada *gabi* uneix el mall. i part de l'eiv. amb el ross. Són mots normatius *gàbia*, des del *DOrt*, 1917; *gabió* 'gàbia aplatada dels caçadors', des del *DGJ*, 1932.

